

Despre opera literara Concert din muzica de Bach de Hortensia Papadat-Bengescu

In 1919 publica primul volum, Ape adanci, dedicat criticului literar, cu gratitudine. Colaboreaza la Sburatorul, numarandu-se printre membrii fondatori ai cenaclului literar condus de E. Lovinescu.

1920 - volumul de nuvele Sfinxul; 1921 - Femeia in fata oglinzii; 1923 - Balaurul; 1925 - Romanta provinciala, nuvele; 1926 - Fecioarele despletite (primul roman din ciclul Hallipa); 1927 - Concert din muzica de Bach (al doilea roman din ciclul Hallipilor); 1927 - Destine tragice, nuvele; 1932 - Drumul ascuns; 1935 - Logodnicul; 1938 - Radacini (doua volume - inchid ciclul Hallipilor). In 1955, in luna martie, H. Papadat-Bengescu a incetat din viata.

Alaturi de Rebreanu, Hortensia Papadat-Bengescu este intemeietoarea unei modalitati moderne in roman: analiza psihologica, cu deosebire a zonelor obscure ale constiintei. Prin mediul surprins si modalitatea recrearii, romanul romanesc cucereste o dimensiune europeana.

Hortensia Papadat-Bengescu este cea dintai mare prozatoare din literatura romana, creatoarea romanului citadin (inaintea lui Camil Petrescu), analist al sufletului feminin. Continua modelul romanului-cronica de familie al lui Duiliu Zamfirescu (Neamul Comanestilor) prin ciclul Hallipilor, inscriindu-se astfel in randul marilor scriitori ai literaturii universale care au scris cronici de familie: Emile Zola (Les Rougon Macquart), Galsworthy (Forsythe Saga), Roger Martin du Gard (Les Thibault). Cronica Hallipilor are o constructie unitara, alcatuita din romanele: Fecioare despletite, 1926; Concert din muzica de Bach, 1927; Drum ascuns, 1932 si Radacini, 1938.

In ciclul Hallipa se infatiseaza evolutia mai multor familii care au reusit sa se imbogateasca, iar urmasii acestora manifesta o lipsa de energie si interes pentru acumulare, descoperind placerea luxului si a spiritului, deliciae vietii mondene. Asa cum aprecia G. Calinescu, "intaiul roman notabil, si poate cel mai bun, este Concert din muzica de Bach."

Nucleul central in jurul caruia graviteaza existenta personajelor este pregatirea unui concert muzical, unde se vor hotari destine: amorul Elenei Draganescu, ascensiunea politica si materiala a lui Lica Trubadurul (printr-o femeie), moartea Siei. Concertul oferit de Elena Draganescu familiei, rudelor si prietenilor este un eveniment muzical dar si monden, semn al rafinamentului intelectual.

Ca si Fecioarele despletite, Concert din muzica de Bach prezinta imaginea burgheziei tinere romanesti, dezvaluind deficiente comportamentale, precum snobismul si parvenitismul. Concertul este pretextul, dar si simbolul acestei aliante mondene pe temeiul familiei (N. Manolescu), care trebuie sa para, din exterior, nealterata, uitandu-se originile obscure ale unor snobi ca Ada Razu si Maxentiu, pacatele morale, relatiile dubioase dintre personaje, moravurile.

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

Grija pentru respectarea conventiilor falsifica existentele, transpare artificialitatea modului lor de viata. Nu se pot ascunde total mentalitati si tare mostenite, in-stincte necontrolate si nestapanite - cuplurile Ada Razu-Lica, Elena Draganescu-Marcian, Sia-Rim).

Asa cum subliniaza G. Calinescu, "arta scriitoarei consta in surprinderea dramelor ascunse sub calmul conventiilor mondene, a murdariilor lustruite".

In plan psihologic, scriitoarea aduce si maladii diverse, suferinte fizice si morale, boala ca revelator al starilor de constiinta (tuberculoza - Concert din muzica de Bach; in Drum ascuns, suferinta canceroasei Lenora; in Radacini, toate personajele sunt bolnave.

Scriitoarea releva rolul ereditatii, fiecare personaj are un secret ascuns cu grija, personajele fac eforturi pentru, a pastra aparentele de moralitate si noblete. In Concert din muzica de Bach este prezentata soarta a trei grupuri principale: familia Elenei Draganescu, casa printului Maxentiu si cea a profesorului Rim.

Profesorul Rim e casatorit cu "buna Lina", care avusese in tinerete legaturi cu Lica Trubadurul. Rodul acestei relatii este o fata nelegitima, Sia (ursuza, greoaie, urata si stangace, parca tara un picior), care trece drept fiica lui Lica dintr-o mama necunoscuta.

Sunt urmarite apoi eforturile de a parveni ale Adei Razu, "fainareasa", casatorita cu printul Maxentiu, atins profund de tuberculoza, pentru titlul sau nobiliar. Ada Razu este cucerita de farmecul frust al lui Lica. Sunt descrise pregatirile pentru concert, precum si inceputul iubirii dintre Elena Draganescu si muzicianul Victor Marcian.

Concertul este precedat de inmormantarea Siei, la care personajele se intalnesc in fata mortii, fiecare cu gandurile si preocuparile lui. Tehnica romanului. Originalitatea.

Eugen Lovinescu semnala de la inceput insemnatatea scriitoarei, care, prin romanele sale, marcheaza evolutia de la subiectiv la obiectiv.

Epicul este aproape inexistent in roman. Nu sunt actiuni propriu-zise, ci mai mult comentarii, analize care dezvaluie semnificatiile intamplarilor.

Tehnicile traditionale (descrieri de interioare, diverse straturi sociale, personaje cu o stare civila bine determinata, dispunerea lor simetrica, o anume prezenta a scriitorului omniscient pun in lumina realismul social-obiectiv)-, se subordoneaza tehnicilor moderne de analiza psihologica.

Importanta acordata laturii psihologice, urmarirea amanuntului in toate laturile, aprofundand o reactie sufleteasca, un gest, aducand si multiplicand senzatiile prin reflexie, amintind de tehnica analizelor lui Marcel Proust (T. Vianu), patrunderea in zonele adanci ale subconstientului alcatuiesc

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari
<http://referatenoi.ro>

noutatea pe care o aduce H. P. Bengescu in romanul romanesc.

Tudor Vianu, in a sa Arta a prozatorilor romani, spunea: "Viata obscura a constiintei joaca si in romanele lui Rebreanu un rol de seama, dar ea este acceptata ca atare, descrisa, dar nu luminata, in timp ce la doamna Papadat-Bengescu ea este supusa scalpului incisiv si lentilelor maritoare ale analizei, pana este transformata in luminoasa constiinta (...) ea vrea sa faca sensibil ceea ce scapa vederii.

Asadar, psihologia dintr-un unghi de vedere rational, logic". Cu alte cuvinte, nu ceea ce se intampla intereseaza, ci reactiile sufletesti ale personajelor puse sub lupa si marite de mai multe ori.

"Daca Rebreanu a creat stilul zguduitor, Hortensia Pa-padat-Bengescu ne ofera pe acela scormonitor, variatiuni pe tema aceleiasi senzatii, scormonire in adancime" (T. Vianu).

Alternarea de perspective si voci in plan narativ: in Concert din muzica de Bach se manifesta atat naratorul omniscient (aflam de la inceput despre situatia din familia printului), cat si personaje-reflectorii prin care se multiplica perspectivele - Mini si Nory (N. Manolescu).

Personajele sunt supuse unei adanci analize in zonele obscure ale constiintei. Tehnica portretistica este moderna - un personaj prezentat cu multiple si variate imagini ale mai multor personaje, ale personajului insusi sau conturat de catre autoare.

Constantin Ciopraga considera ca "toata noutatea romancierii tine de arta de a elabora portrete in trepte, prin tuse succesive, de la diverse niveluri, din perspective schimbate. Personajele sunt puse sa se verifice in situatii-cheie, mai toate trecand pe rand in primul plan; ele se contempla singular, se autoobserva, cerceteaza pe ceilalti si sunt la randul lor observate, ca intr-un film, scrutate de indivizii din jur."

Personajele se prezinta cu o imagine dubla: exterioara (masca) pentru aparente, si lumea interioara stratificata. "In cladirea fiintei sunt multe etaje si subsoluri ale constiintei" (metafora pentru structura psihica).

Un personaj e mereu altul, analizat in ipostaze discontinue.

Daca la Rebreanu personajele se definesc prin fapte si ganduri, Hortensia Papadat-Bengescu isi contureaza personajele prin tehnica montajului discontinuu, din orchestrarea monologurilor interioare. Acelasi personaj are multiple ipostaze in functie de situatiile in care se afla si de oamenii cu care vine in legatura.

Complexitatea se desfasoara in timp (Gh. Lazarescu).

Se adauga povestirea unor fapte din trecutul personajelor sau se indica filiatii care le pun intr-o lumina noua, tehnica fiind mascata de aerul de barfa de salon al relatarilor (G. Calinescu).

Referate

Referate, Comentarii, Eseuri, Caracterizari

<http://referatenoi.ro>

Personaje grotesce si patologice cu valori simbolice, o intreaga estetica a uratului, sugereaza tare biologice si sociale (gemenii, Mika-Le, Rim - monstri, fizic si moral)! Stilul, necautat, anticalofil, rece, ironic, exact, analitic; preferinta pentru stilul indirect liber (monolog interior indirect).

"In capacitatea exceptionala de a urmari concomitent declinul biologic si reflexele de constiinta, Hortensia Papa-dat-Bengescu nu are egal in literatura romana." (C Ciopraga)

H. P. Bengescu se inscrie in galeria marilor romanciere ale literaturii universale: George Sand. George El-liot, surorile Bronte, Virginia Wolf.